

ส่วนที่ 4

วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์

และ

แนวทางการพัฒนาตามแผน

แนวคิดและองค์ประกอบในการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์

Concepts and elements for the preparation of the strategy

- การพัฒนาภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Development under the philosophy of sufficiency economy)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy)

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดีความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้

- ความพอประมาณ (Modesty) หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

- ความมีเหตุผล (Validity) หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผล ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

- การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว (Immunization) หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล ภายใต้เงื่อนไข.....

- เงื่อนไขความรู้ (Terms of knowledge) ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้มาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

- เงื่อนไขคุณธรรม (Moral terms) ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย การมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์และมีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

(พ.ศ.2560 – 2564)

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1. การสร้างความเป็นธรรมในสังคม
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2. การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3. การสร้างความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5. การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

- ยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy)

วิสัยทัศน์ : “ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขัน คนไทยอยู่ดีกินดี มีความเสมอภาค และเป็นธรรม”

ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อหลุดพ้นจากประเทศรายได้ปานกลาง (Growth & Competitiveness)
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การลดความเหลื่อมล้ำ (Inclusive Growth)
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth)
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : การสร้างความสมดุลและปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐ (Internal Process)

- นโยบายรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา 11 ด้าน

1. การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์
2. การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ
3. การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ
4. การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
5. การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน
6. การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ
7. การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน
8. การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม
9. การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
10. การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ
11. การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

● ยุทธศาสตร์หลักที่ คสช. ยึดถือเป็นแนวทางในปัจจุบัน 9 ด้าน

1. ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน
3. ยุทธศาสตร์สร้างความเข้มแข็งภาคการเกษตร ความมั่นคงของอาหาร และพลังงาน
4. ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน
5. ยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม
6. ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
7. ยุทธศาสตร์ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจให้เกิดประโยชน์กับประชาชน ในการใช้บริการอย่างแท้จริง
8. ยุทธศาสตร์ในเรื่องการปรับปรุงระบบโทรคมนาคม เทคโนโลยีของชาติให้มีความมั่นคงและยั่งยืนในอนาคตให้ทัดเทียมอาเซียน และประชาคมโลก
9. ยุทธศาสตร์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คอร์รัปชันอย่างยั่งยืน

● ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี
11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่างๆ หรือกิเลส มีความละเอียดเเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา
12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดตามแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ.2557 – 2560)
 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1. ปรับโครงสร้างการผลิตด้านการเกษตรให้เอื้อต่อการผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร
 คุณภาพ
 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2. ส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และวัฒนธรรม เป็นมิตรกับ
 สิ่งแวดล้อม
 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3. ส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาศึกษาเพื่อยกระดับการเป็นศูนย์กลางบริการทาง
 การศึกษาและวัฒนธรรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมเอื้ออาทรและสมานฉันท์

- การวิเคราะห์ศักยภาพของท้องถิ่นในภาพรวมของจังหวัด (SWOT Analysis of the Potential of the Province)

เมื่อพิจารณาข้อมูลจากสภาพความเป็นมา สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการปกครอง การคมนาคมขนส่ง โครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ รวมถึงบริบทในการ บริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนำมาวิเคราะห์ในภาพรวมของจังหวัดมหาสารคาม พบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และปัญหาอุปสรรค ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths : S)

- มีความได้เปรียบด้านแหล่งการเรียนรู้ที่มีจำนวนมากและความหลากหลายสาขาอาชีพในการนำไปใช้ ประโยชน์
- มีแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลัก(ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา)จำนวนมาก
- มีความได้เปรียบด้านระยะทางขนส่งระหว่างจังหวัด ประหยัด สะดวก รวดเร็ว
- มีแหล่งโบราณสถานเก่าแก่ที่สำคัญอายุนับพันปีเหมาะแก่การท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์และเชิงศึกษาวิจัย
- มีผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีชื่อเสียง(เสื่อกก)และกลุ่มผลิตใหม่จำนวนมาก

จุดอ่อน (Weaknesses : W)

- ประชาชนในท้องถิ่นขาดการเรียนรู้ ขาดคุณภาพ ขาดคุณธรรมและจริยธรรม
- ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสร้างแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
- ประชาชนในท้องถิ่น ยังไม่สามารถเข้าถึงการให้บริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึง
- โครงสร้างพื้นฐาน ด้านคมนาคมขนส่ง และแหล่งน้ำขาดการดูแลบำรุงรักษา
- ประชาชนในท้องถิ่น ยังขาดความเชื่อมั่นต่อประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โอกาส (Opportunities : O)

- นโยบายการปฏิรูประบบการศึกษาในทุกระบบรวมถึงสถานศึกษาในสังกัดขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น
- นโยบายการสนับสนุนและส่งเสริมปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร
- นโยบายการเพิ่มจำนวนแหล่งน้ำขนาดเล็กให้ครอบคลุมทุกพื้นที่
- นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบคมนาคมขนส่งให้มีความเชื่อมโยง

ภัยคุกคาม/ปัญหาอุปสรรค (Threats : T)

- ปัญหาจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี (น้ำท่วม ภัยแล้ง ภัยหนาว)

- ปัญหาโรคติดต่อร้ายแรงจากพืช คนและสัตว์ ที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์
- ปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมสังคม การเมือง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ไร้พรมแดน
- ปัญหาความผันผวนของเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับโลกที่ส่งผลกระทบต่อท้องถิ่น

● ปัญหาและความต้องการ (Problems and needs)

1. พัฒนาคุณภาพทางการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งในระบบและการศึกษาทางเลือก
2. พัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะ
3. พัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและแหล่งน้ำสาธารณะ
4. ยกระดับคุณภาพชีวิต และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
5. สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือระหว่างภาคส่วน
6. พัฒนาศักยภาพและการบริหารจัดการท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดมหาสารคาม

General and baseline data of Maha Sarakham

ประวัติเมืองมหาสารคาม (History of Mahasarakham Provincial)

จังหวัดมหาสารคาม ถือว่าเป็นจังหวัดที่มีแหล่งโบราณคดีที่สำคัญและมีประวัติความเป็นมายาวนานหลายร้อยปี เพราะได้พบหลักฐานทางโบราณคดีที่สำคัญ ที่แสดงให้เห็นว่าได้รับอิทธิพลทางพุทธศาสนา มาตั้งแต่สมัยคุปตะตอนปลาย ละบัวละวะของอินเดียผ่านเมืองพุกามมาในรูปแบบของศิลปะสมัยทวารวดี เช่น พบหลักฐานเป็น พระกันทรวิชัย(Phra Kantharawichai) มีลักษณะเป็นพระพิมพ์เนื้อดินเผา บริเวณเมืองกันทรวิชัย (ตำบลโคกพระในปัจจุบัน) และพบพระบรมสารีริกธาตุ บริเวณเมืองนครจำปาศรี นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ผ่านทางชนชาติขอม ในรูปแบบสมัยลพบุรี เช่น กุสั่นตรัตน์ กุบ้านเขว กุบ้านแดง และกุอื่น ๆ รวมไปถึงจนถึงเทวรูปและเครื่องปั้นดินเผาของขอมอยู่ตามผิวดินทั่วไป ในเขตจังหวัดมหาสารคาม เดิมจังหวัดมหาสารคามมีชนหลายเผ่าอาศัยอยู่ เช่น ชาวไทยพื้นเมือง ชาวไทยญ้อ และชาวภูไท ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี ฮีตสิบสอง คลองสิบสี่ (Conservative Tradition of Twelve Months) ประกอบอาชีพด้านกสิกรรมหรือเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ใช้ชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย มีการไปมาหาสู่กัน ช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันตามแบบของคนอีสานทั่วไป ครั้นต่อมาพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ยก “บ้านลาดกุดยางใหญ่” ขึ้นเป็นเมืองมหาสารคาม เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2408 โดยแยกพื้นที่และพลเมืองราวสองพันคนมาจากเมืองร้อยเอ็ดและโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ ท้าวมหาชัย(กวาด ภาภูตานนท์) เป็น พระเจริณูราชเดช เจ้าเมืองคนแรกของเมืองมหาสารคาม โดยมี ท้าวบัวทอง เป็นผู้ช่วยขึ้นกับเมืองร้อยเอ็ด

ในปีพ.ศ. 2412 ได้โปรดเกล้าฯ ให้แยกเมืองมหาสารคามออกจากเมืองร้อยเอ็ด ขึ้นตรงกับกรุงเทพมหานคร โดยเมืองร้อยเอ็ดได้แบ่งพลเมืองให้ไปอีกเจ็ดพันคน เป็นพลเมืองเดิมที่อพยพมาจากเมืองนครจำปาศักดิ์ ซึ่งท้าวมหาชัยและท้าวบัวทองนั้น เป็นหลานโดยตรงของพระยาขัติยวงศา(สีลัง) เจ้าเมืองคนที่ 2 ของเมืองร้อยเอ็ด มีกองบัญชาการ ตั้งอยู่บนเนินสูงแห่งหนึ่งใกล้กุดนางไย และได้สร้างศาลเจ้าพ่อหลักเมืองและศาลเจ้าพ่อมเหศักดิ์ขึ้นเป็นที่สักการะของชาวเมืองมหาสารคาม

ในปี พ.ศ. 2456 ได้มีการสร้างวัดดอนเมืองขึ้น แล้วเปลี่ยนชื่อเป็น วัดข้าวฮ้าว(วัดธัญญาวาส) และย้ายกองบัญชาการเมืองหรือศาลากลาง ไปอยู่ริมหนองกระทุ่มด้านเหนือของวัดโพธิ์ศรีในปัจจุบันนี้ หม่อมเจ้าณพมาศ นวรัตน์ เป็นปลัดมณฑลประจำจังหวัด โดยความเห็นชอบ ของ พระมหาอำมาตยาธิบดี(เส็ง วิริยะศิริ) และได้ย้ายศาลากลางมาอยู่ ณ ที่ตั้งศาลากลางหลังเดิม ตำบลตลาด (ที่ว่าการอำเภอเมืองมหาสารคามปัจจุบัน) ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 ได้ย้ายศาลากลางมาตั้งอยู่ ณ ที่ตั้งปัจจุบัน (ตำบลแวงนาง ถนนเลียบเมืองสายนมหาสารคาม – ร้อยเอ็ด) มีผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคามมาแล้ว รวม 47 คน และผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคามคนปัจจุบัน คือ นายชยาวุธ จันทร (ที่มา : วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

ตราสัญลักษณ์ประจำจังหวัด คือ รูปต้นรังใหญ่กับทุ่งนา (Burmese sal tree and farm)
 ดอกไม้ประจำจังหวัด คือ ดอกกลิ่นทมขาวหรือดอกกลีลาวดีขาว (Frangipani flowers white)
 ต้นไม้ประจำจังหวัด คือ ต้นมะรุมป่า (Horseradish forest tree)

คำขวัญประจำจังหวัด คือ “พุทธมณฑลอีสาน ถิ่นฐานอารยธรรม ผ้าไหมล้ำเลอค่า ตักสิลานคร”
 (Isans Buddhist Park , Home of Civilization , Surpassing Quality Silk , City of Taxila)

ด้านกายภาพ (Physical)

สภาพพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม มีรูปร่างลักษณะคล้าย “นกอินทรียกกลับหัว” ตั้งอยู่บริเวณจุดศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือเรียกว่า “สะดืออีสาน”(Nevel of Isan) อยู่ในเขตอำเภอโกสุมพิสัย มีพื้นที่ขนาด 5,291.68 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3.3 ล้านไร่ เป็นอันดับที่ 15 ของภาค และเป็นอันดับที่ 42 ของประเทศ ห่างจากกรุงเทพมหานคร 475 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดบุรีรัมย์

จังหวัดมหาสารคาม มีภูมิประเทศค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด ไม่มีภูเขา ส่วนใหญ่มีแต่ทุ่งนาสลับป่าโปร่งและไม้เขตร้อนหรือที่เรียกว่า “ป่าโคก” (Forest Hump) พื้นที่โดยทั่วไปมีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 130 - 230 เมตร ทิศตะวันตกและทิศเหนือจะเป็นที่ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะในเขตอำเภอโกสุมพิสัย อำเภอเชียงยืนและอำเภอกันทรวิชัย มีพื้นที่ครอบคลุมประมาณครึ่งหนึ่งของพื้นที่ทั้งจังหวัด และค่อย ๆ ลาดเทลงมาทางทิศตะวันออกและทิศใต้

สภาพพื้นที่และภูมิประเทศของจังหวัดมหาสารคาม สามารถแบ่งออกได้ 3 ลักษณะ คือ

- 1) พื้นที่ลักษณะราบเรียบจนถึงค่อนข้างราบเรียบ ส่วนใหญ่อยู่บริเวณที่ราบลุ่มริมน้ำ เช่น ที่ราบลุ่มริมแม่น้ำชี ในบริเวณอำเภอเมือง อำเภอโกสุมพิสัย และทางตอนใต้ของจังหวัดบริเวณแถบชายทุ่งกุลาร้องไห้
- 2) พื้นที่ค่อนข้างราบเรียบสลับกับลูกคลื่นลอนลาด ส่วนใหญ่พบทางบริเวณตอนเหนือของอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย เป็นแนวยาวไปทางทิศตะวันออก จนถึงเขตอำเภอเมือง
- 3) พื้นที่ที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดสลับกับพื้นที่ลูกคลื่นลอนชัน พบทางตอนเหนือ และ ตะวันตกของจังหวัด บริเวณนี้มีเนื้อที่ประมาณครึ่งหนึ่งของเนื้อที่ทั้งจังหวัด

ลักษณะภูมิอากาศ (Weather)

จังหวัดมหาสารคาม มีลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมเมืองร้อน (Tropical Monsoon Climate) กล่าวคือ ในช่วงที่มีมรสุมฤดูร้อนจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดมาจากมหาสมุทรอินเดียและจะมีลักษณะฝนตกสลับกับอากาศแห้ง (Wet and Dry Climate) มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมไปจนถึงเดือนมิถุนายน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคมไปจนถึงเดือนตุลาคมและฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ไปจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ทั้งนี้สภาพอากาศทั่วไปของจังหวัดมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย เท่ากับ 77 % (ที่มา: สถาบันอุตุวิทยามหาวิทยาลัยมหาสารคาม)

โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)

ปัจจุบันจังหวัดมหาสารคามมีระบบขนส่งเพียงอย่างเดียว คือ เส้นทางรถยนต์ โดยใช้เส้นทางจากกรุงเทพฯ ผ่านจังหวัดสระบุรี - จังหวัดนครราชสีมา - อำเภอบ้านไผ่ - จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีรถโดยสารประจำทางให้บริการมาถึงตัวจังหวัดวันละหลายเที่ยว ยังไม่มีทางรถไฟตัดผ่าน แต่สามารถใช้บริการได้ที่สถานีรถไฟในจังหวัดขอนแก่น แล้วต่อรถยนต์มาจังหวัดมหาสารคาม อีกประมาณ 71 กิโลเมตร และอีกสถานีหนึ่งคือสถานีรถไฟอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จากนั้นต่อรถยนต์มาจังหวัดมหาสารคาม อีกประมาณ 69 กิโลเมตร จังหวัดมหาสารคามไม่มีสนามบินหรือท่าอากาศยาน แต่สามารถใช้บริการได้ที่ท่าอากาศยานของจังหวัดข้างเคียง เช่น ท่าอากาศยานขอนแก่น ท่าอากาศยานร้อยเอ็ด เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ทำให้จังหวัดมหาสารคาม เป็นจังหวัดที่ยังไม่มีความพร้อมในด้านการผสมผสานในระบบขนส่งหรือโลจิสติกส์ (Logistics) นอกจากนี้มีเส้นทางสำหรับใช้ในการติดต่อค้าขายและลำเลียงผลิตผลทางการเกษตรภายในเขตจังหวัด คือ ทางหลวงชนบทหรือทางหลวงท้องถิ่น (Local road) โดยจังหวัดมีทางหลวงชนบทหรือทางหลวงท้องถิ่น ระยะทางยาวรวม 1,502.326 กม. ซึ่งปัจจุบันอยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย ถนนลูกรัง ถนนลาดยาง และถนนคอนกรีต รวมระยะกว่า 1,000 กม. (ที่มา : กองช่าง องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม)

ในระบบชลประทานและแหล่งน้ำสาธารณะ จังหวัดมหาสารคาม มีแหล่งน้ำสำหรับใช้ในการเกษตร ประกอบด้วย พื้นที่ชลประทาน 53,132 ไร่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 152 โครงการ มีพื้นที่รับประโยชน์ 2,280 ไร่ หนองน้ำและคลองธรรมชาติ 390 โครงการ พื้นที่รับประโยชน์กว่า 700 ไร่ แหล่งน้ำในไร่นา 1,423 โครงการ ชุดสระ 6,205 โครงการ ฝายทดน้ำในลำน้ำธรรมชาติ 25 โครงการ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า 82 แห่ง ซึ่งปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด (ที่มา : สนง.จังหวัดมหาสารคาม ข้อมูลจากแผนพัฒนาจังหวัด)

การเมืองและการปกครอง (Politics and Government)

จังหวัดมหาสารคาม แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ 133 ตำบล 1,944 หมู่บ้าน 1,974 ชุมชน มีผู้นำชุมชนไม่น้อยกว่า 20,000 คน (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ประธานชุมชน/อส.ม.) มีประชากร จำนวน 960,588 คน (ที่มา : สำนักทะเบียนกลาง ณ 31 ธันวาคม 2557) มีครัวเรือน 256,835 ครัวเรือน (ที่มา : พัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม ข้อมูล ณ ปี 2556) มีหน่วยงานในจังหวัด ประกอบด้วย ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และรัฐวิสาหกิจ รวมกว่า 250 หน่วยงาน โดยมี อปท. จำนวน 143 แห่ง มี 3 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 19 แห่ง (เทศบาลเมืองมหาสารคาม 1 แห่ง เทศบาลตำบล 18 แห่ง) และองค์การบริหารส่วนตำบล 123 แห่ง

ด้านเศรษฐกิจและการคลัง (Economic and Financial)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี พ.ศ.2556 มีมูลค่าเท่ากับ 55,468 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 51,046 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2555 เท่ากับ 4,422 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 8.66 โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ในปี พ.ศ. 2556 เท่ากับ 53,509 บาท เพิ่มขึ้นจาก 49,390 บาท ในปี พ.ศ. 2555 เท่ากับ 4,119 บาท ขยายตัวร้อยละ 8.34 (ที่มา : แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ.2557 - 2560 ฉบับทบทวน) และมีครัวเรือนยากจน(ตกเกณฑ์รายได้ตามข้อมูล จปฐ.) ณ ปี 2557 จำนวน 1,412 ครัวเรือน ซึ่งถือว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังมีฐานะยากจน

ด้านเกษตรกรรม (Agriculture)

ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัด ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยในปี พ.ศ. 2557 พบว่า จังหวัดมีพื้นที่ทั้งหมด 3.3 ล้านไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตร 2.6 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 78.79 ของพื้นที่จังหวัด แต่พื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เหมาะสมกับการเกษตร เนื่องจากเป็นดินทราย ดินเค็มและดินลูกรัง ทั้งนี้เป็นพื้นที่นามากที่สุดเท่ากับ 2,204,474 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 67.45 ของพื้นที่ใช้ประโยชน์

พืชเศรษฐกิจหลักในจังหวัด ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย และยูคาลิปตัส โดยในปี 2555 มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี 2,329,364 ไร่ พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรัง 270,823 ไร่ พื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง 139,539 ไร่ พื้นที่เพาะปลูกอ้อย 165,209 ไร่ และ เพาะปลูกยูคาลิปตัส 16,908 ไร่ (ที่มา : สนง.เกษตรจังหวัดมหาสารคาม ข้อมูล ณ เมษายน 2555) สัตว์เศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร ในจังหวัด ประกอบด้วย ไก่พื้นเมือง ไก่ไข่ ไก่เนื้อ โคเนื้อ โคนม นอกจากนี้ยังมีสัตว์เศรษฐกิจอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก เช่น เป็ด แพะ แกะ ไก่วง นกกระจอกเทศ หมูป่า พันธุ์ปลานิล ไนตะเพียน ยี่สกเทศ และ พันธุ์กุ้งก้ามกราม เป็นต้น (ที่มา : สนง.ปศุสัตว์จังหวัดมหาสารคาม)

จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนครัวเรือนในภาคการเกษตร จำนวน 161,137 ครัวเรือน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 356 กลุ่ม กลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน 97 กลุ่ม กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน 219 กลุ่ม กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 1,957 แห่ง และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จำนวน 6 เครือข่าย (ที่มา : สนง.เกษตรจังหวัดมหาสารคาม)

ด้านอุตสาหกรรม (Industrial)

จังหวัดมหาสารคาม มีการประกอบการอุตสาหกรรม หลายประเภท/กลุ่ม/สาขา รวม 375 แห่ง โดยมีทั้งที่ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมจังหวัดมหาสารคามและที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน อุตสาหกรรมที่มีมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ อุตสาหกรรมอโลหะ รองลงมาคือ อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ และอุตสาหกรรมขนส่ง (ที่มา : สนง.อุตสาหกรรมจังหวัดมหาสารคาม)

ด้านการพาณิชย์ (Commercial)

จังหวัดมหาสารคาม มีการจัดตั้ง บริษัท/ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินจำนวนมาก โดยสินค้าที่นำเข้ามาจำหน่ายในจังหวัดส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ไม่สามารถผลิตได้ในจังหวัด เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง ปูนซีเมนต์ ไม้แปรรูป อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เครื่องใช้ไฟฟ้า บุหรี่ สุรา รถยนต์ เครื่องจักรกล อะไหล่ และอุปกรณ์ ผักและผลไม้บางชนิด สินค้าส่งออก ส่วนใหญ่เป็นสินค้าการเกษตร คือ ข้าวเปลือก แป้งมันสำปะหลัง และสินค้าหัตถกรรม (OTOP)

ด้านแรงงาน (Labor)

จังหวัดมหาสารคาม พบว่ามีประชากรอยู่ในภาคแรงงาน (อายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป) ซึ่งจากการสำรวจเมื่อปี 2554 มีจำนวน 826,782 คน โดยแยกเป็นชาย 404,809 คน หญิง 421,973 คน ในจำนวนนี้มีผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานและมีงานทำ 625,219 คน เป็นผู้ว่างงานจำนวน 5,047 คน นอกจากนี้ มีผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน 196,516 คน (ที่มา : สนง.แรงงานจังหวัดมหาสารคาม)

ด้านการศึกษา (Education)

เดิมจังหวัดมหาสารคาม ได้ชื่อว่าเป็น เมืองแห่งการศึกษา หรือ “ตักสิลานคร”(City of Taxila) เนื่องจากเป็นที่รวมของสถาบันการศึกษาในทุกๆระดับ มีหลากหลายสาขาอาชีพ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา และเป็นจังหวัดที่มีสถานศึกษาเกือบทุกสังกัดกระจายอยู่ในจังหวัด ดังนี้

- สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม 633 แห่ง

- สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม(Mahasarakham Provincial Administrative Organization) จำนวน 20 โรงเรียน และปัจจุบันได้มีการจัดตั้ง อุทยานการเรียนรู้มหาสารคาม(Mahasarakham Knowledge Park : MK Park) ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญเพียงแห่งเดียวในจังหวัดที่ให้บริการทางการศึกษาได้อย่างครบครัน ตั้งอยู่ศาลากลางจังหวัดหลังเก่า ภายใต้การกำกับดูแลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม นอกจากนี้ยังมี สังกัดเทศบาล(เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล) และสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล

- สังกัดการศึกษาเอกชนจังหวัดมหาสารคาม, สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.), ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดมหาสารคาม, สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยมหาสารคามและมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม, วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม, วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจังหวัดมหาสารคาม, วิทยาลัยสารพัดช่างมหาสารคาม, วิทยาลัยการอาชีพวาปีปทุม, วิทยาลัยการอาชีพพยุหะภูมิพิสัย ,สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม, โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกธรรมบาลี โรงเรียนศาสนาแผนกสามัญศึกษา, และ สังกัดสถานศึกษาอื่นๆ เช่น สำนักบริหารการศึกษารัฐบาลท้องถิ่น, วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม เป็นต้น

ด้านการศาสนา (Religions)

ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดนับถือศาสนาพุทธ ส่วนที่นับถือศาสนาอื่น ๆ เช่น ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม จะมีเฉพาะในกลุ่มเพียงเล็กน้อย ส่วนวัดในพระพุทธศาสนา มีจำนวนทั้งหมด 930 แห่ง ประกอบด้วย วัดมหานิกาย 886 แห่ง วัดธรรมยุติกนิกาย 44 แห่ง เป็นวัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา 333 แห่ง มีสำนักสงฆ์ 597 แห่ง ที่พักสงฆ์ 315 แห่ง โดยมี พระภิกษุ และสามเณร รวมทั้งสิ้นจำนวน 5,219 รูป (ที่มา : สนง.พุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม)

ด้านการท่องเที่ยว (Tourism)

จังหวัดมหาสารคาม นับว่ามีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นในภาคอีสาน ประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางศาสนา แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้สามารถนำไปพัฒนาเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีนอกจากนี้ยังมีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ ดังนี้

- แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศาสนสถาน ได้แก่

(1) พระธาตุนาดูน (PhraThat Na Dun) ตั้งอยู่ที่อำเภอนาดูน ถือเป็นแหล่งขุดค้นทางประวัติศาสตร์โบราณคดี ที่แสดงถึงความรุ่งเรืองของพุทธศาสนาในพุทธศตวรรษ ที่ 13 -15 สมัยทวารวดี โดยมีการค้นพบสถูปบรรจุ พระบรมสารีริกธาตุ (Lord Buddha's Relics)

(2) พระพุทธกัณฑ์ทวิชัย (Phra Phuttha Kantharawichai) สร้างขึ้นในอภิมหัยธรรมนาก เป็นพระพุทธรูปที่สร้างขึ้นในโอกาส ที่กรุงรัตนโกสินทร์มีอายุครบ 200 ปี โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหาราช เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีเททองด้วยพระองค์เอง

(3) วัดมหาชัยหรือวัดเหนือ (Wat Mahachai) เป็นวัดพระอารามหลวง ชั้นตรี ชนิดสามัญ และเป็นวัดเก่าแก่ในตัวเมือง สร้างขึ้นเมื่อครั้งตั้งเมืองมหาสารคาม โดยท้าวมหาชัย (กวด)เจ้าเมืองคนแรก ภายในวัดประดิษฐาน พระพุทธรูปเก่าแก่และเจดีย์บรรจุอัฐิผู้สร้างเมืองมหาสารคาม มีพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นที่รวบรวมข้าวของที่มีคุณค่าทางศิลปะไว้

(4) พระพุทธมิ่งเมือง(Phra Phuttha Ming Mueang) ประดิษฐานอยู่ที่วัดสุวรรณาวาส ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย เป็นพระพุทธรูปที่สร้างคู่กับพระพุทธรูปยืนมงคล สร้างในสมัยทวารวดี

(5) พระพุทธรูปยืนมงคล (Mongkhon Standing Buddha) ประดิษฐานอยู่ที่วัดพุทธมงคล บ้านสระ ตำบลธารราษฎร์ อำเภอกันทรวิชัย เป็นพระพุทธรูปสมัยทวารวดี สร้างด้วยหินทรายแดง เป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองมีประวัติว่าสร้างวันเดียวกับพระพุทธรูปยืนมิ่งเมือง ผู้ชายช่วยกันสร้างพระพุทธรูปมิ่งเมือง ผู้หญิงช่วยกันสร้างพระพุทธรูปยืนมงคล พระพุทธรูปทั้ง 2 องค์นี้ เป็นปางสงฆ์

(6) กุสันตรัตน์ (Ku Santarat) ตั้งอยู่ที่ บ้านกุโนนเมือง ตำบลกุสันตรัตน์ อำเภอนาดูน มีอาคารศิลาแลงที่มีสภาพค่อนข้างดี 1 หลัง และมีแนวกำแพงศิลาแลงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าล้อมรอบสันนิษฐานว่าเป็นศาสนสถาน ที่พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 สร้างขึ้นในช่วงพุทธศตวรรษ ที่ 18

- แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม ได้แก่

(1) พิพิธภัณฑ์บ้านอีสาน (Ban Isans Museum) ตั้งอยู่ทางซ้ายมือก่อนถึงองค์พระธาตุนาดูน ภายในสถาบันวิจัยลัทธิขงจื๊อการนำบ้านเรือนอีสานในท้องถิ่นต่าง ๆ มาปลูกไว้บนสนามหญ้ากว้างลิบหลัง เรือนแต่ละหลังจัดแสดงอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันที่แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวอีสาน และรวบรวมเกวียนมากกว่า 20 เล่ม มาจัดแสดงไว้เป็นพิพิธภัณฑ์เกวียนด้วย

(2) หมู่บ้านปั้นหม้อ (Handicraft Village) อยู่ที่ตำบลเขวาสันอุดม อำเภอเมืองมหาสารคาม ชาวบ้านที่นี่ยังคงสืบทอดวิธีการปั้นหม้อแบบโบราณตั้งแต่ยุคบ้านเชียง

(3) หมู่บ้านหัตถกรรมบ้านหนองเขื่อนช้าง (Local Woven Cloth Ban Nong Khuan Chang) ตั้งอยู่ที่ ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง มีทั้งผ้าไหม ผ้าฝ้าย ที่ทอเป็นผืนและตัดเป็นชุดสำเร็จรูป ซึ่งลวดลายที่ทอเป็นลายเก่าแก่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลายช้าง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของหมู่บ้าน

(4) หมู่บ้านหัตถกรรมบ้านแพ่ง (Local Woven Cloth Ban Phaeng) ตั้งอยู่ที่ บ้านแพ่ง อำเภอโกสุมพิสัย เป็นแหล่งทอเสื่อเก่าแก่ ลวดลายที่ทอเป็นลายเก่า เช่น ลายพันเลื้อย ลายกระจับ ลายหมี่ ลายหมากฮอส เป็นต้น

- แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่

(1) วนอุทยานโกสัมพี (Kosamphi Forest Park) ตั้งอยู่ที่ บ้านหัวขวาง ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย พื้นที่วนอุทยานโกสุมพิสัย ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำชี มีสภาพเป็นป่าเบญจพรรณ เนื้อที่ประมาณ 150 ไร่ มีต้นไม้หลากหลายชนิด ทำให้ทัศนียภาพร่มรื่น นอกจากนี้ยังมี ฝูงลิงแสมขนสีทอง อาศัยอยู่บนพันตัว

(2) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดูนลำพัน (Dun Lamphan Wildlife Reserve) ตั้งอยู่ที่ ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 350 ไร่ ภายในเป็นป่าพรุน้ำจืดหรือป่าทาม ผสมกับป่าบกทำให้มีความหลากหลายของพืชพันธุ์และสัตว์ป่า เป็นที่อยู่ของ ปูทูลกระหม่อมหรือปูแป้ง (Mealy Crab) เป็นปูน้ำจืดที่มีความสวยงาม รูปร่างคล้ายปูนา มีสีส้มสวยงาม 4 สี คือ ม่วง แสด เหลือง และขาว กระดองมีสีม่วงเปลือกมันๆ ถูกค้นพบเมื่อปีพ.ศ. 2536 ในบริเวณป่าดูนลำพัน เนื่องจากในปีที่ถูกค้นพบเป็นปีที่ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ 36 พรรษา ชาวจังหวัดมหาสารคามจึงขอพระราชทานชื่อว่า “ปูทูลกระหม่อม ” ปัจจุบันถูกจัดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ลำดับที่ 14 ของสัตว์ป่าจำพวกไม่มีกระดูกสันหลัง และมีที่เดียวในประเทศไทย โดยสามารถพบเพียงแห่งเดียวที่ป่าดูนลำพันนี้ (ที่มา : วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

(3) หาดเจ้าสำราญ (Chaw Samran Beach) อยู่ที่บ้านวังยาว ตำบลเกิ้ง อำเภอเมืองมหาสารคาม เป็นหาดทรายที่มีลักษณะส่วนโค้งไปตามลำน้ำชีระยะทางประมาณ 800 เมตร ในฤดูแล้งน้ำในลำน้ำชีจะลดลงสามารถมองเห็นหาดทรายได้สวยงาม

(4) อุทยานวังมัจฉา (Fishes Park) ตั้งอยู่ที่ บ้านโขงกุดหวาย ตำบลเกิ้ง อำเภอเมืองมหาสารคาม มีพื้นที่เป็นเกาะล้อมรอบด้วยน้ำเป็นแหล่งปลาชุกชุมบนเกาะมีสัตว์ป่าหลากหลายชนิดเหมาะสำหรับเป็นที่พักผ่อนและดูธรรมชาติ

- วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญ นอกจากสถานที่สำคัญที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวแล้ว จังหวัดมหาสารคาม ยังมีการอนุรักษ์ สืบสาน วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ที่สำคัญได้แก่

(1) งานนมัสการพระธาตุนาดูน (Phra That Na Dun festival) อำเภอนาดูน เป็นงานประเพณีประจำปี ซึ่งจัดขึ้นในช่วงวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 3 ของทุกปี เพื่อเป็นการนมัสการองค์พระธาตุ ในงานจะมีขบวนแห่ประเพณี 12 เดือน และการแสดงตำนานนครจำปาศรี

(2) งานประเพณีบุญเบิกฟ้าหรืองานกาชาด (Bun Boek Fa Fair) จัดขึ้นในวันขึ้น 3 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี ถือเป็นงานประเพณีประจำปีและเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด ซึ่งมีแนวความคิดที่ฟื้นฟูเกี่ยวกับการทำนา เพื่อให้คนทั้งหลายได้ตระหนักถึงความสำคัญของชาวนาและการบำรุงดิน รวมถึงจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ของชุมชน

(3) งานประเพณีบุญบั้งไฟ (Local Rocket Festival) จัดขึ้นในเดือน 6 ของทุกปี ในทุกอำเภอ

(4) งานออนซอนกลองยาว (OnSorn Klongyaew Festival) เป็นงานประเพณีที่สำคัญของชาวอำเภอลำปำปทุม ซึ่งทุกหมู่บ้านจะมีคณะกลองยาว โดยมีการผลิตกลองยาวเสียงดี ไว้สำหรับประกวดกลองยาวชิงชนะเลิศระดับประเทศ ซึ่งจะจัดงานหลังวันมาฆบูชาประมาณ 1 เดือน หรือประมาณกลางเดือนมีนาคมของทุกปี

(5) งานประเพณีแข่งเรือยาว ลอยกระทง ล่องเรือไฟ (Boat Race, Loy Kratong, Candle Boat Festival) เป็นงานประเพณีชาวพุทธที่ได้ปฏิบัติสืบต่อกันมากระทั่งปัจจุบัน จะจัดขึ้นในวันออกพรรษา เพื่ออนุรักษ์ส่งเสริมประเพณีอันดีงาม สถานที่จัดงานที่ยิ่งใหญ่จะจัดที่บริเวณบึงกุย ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย

(6) งานบุญพาข้าวลิงหรือบุญเลี้ยงอาหารลิง (Party Fed Monkeys) เป็นงานประจำปีของชาวอำเภอโกสุมพิสัย ยึดเอาวันที่ 2 เมษายนของทุกปีเป็นวันจัดงาน เพื่อหารายได้สมทบกองทุนจัดซื้ออาหารไว้เลี้ยงฝูงลิงตลอดทั้งปี ซึ่งเป็นการแสดงออกในการทำบุญให้ทานแก่สัตว์

ด้านการสาธารณสุข ประกันสังคมและการบริการ (Health , Social Insurance and Public Service)

สถานบริการสาธารณสุข ในจังหวัดมหาสารคาม แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

(1) ประเภทสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ

(2) ประเภทสถานบริการสาธารณสุขของเอกชน

การประกันสังคมและการให้บริการ โดยมีประเภทกองทุนประกันสังคมที่ให้บริการมากที่สุดในจังหวัดมหาสารคาม คือ การคลอดบุตร รองลงมา คือ การสงเคราะห์บุตรและการให้บริการผู้ว่างงาน ซึ่งสถิติในปี 2554 พบว่าจังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนผู้สูงอายุรวมทั้งสิ้น 111,467 คน แยกเป็นชาย 49,324 คน หญิง 62,143 คน และในส่วนคนพิการ มีผู้พิการที่จดทะเบียน รวมจำนวน 19,636 ราย แยกเป็นชาย 10,734 คน เป็นหญิง 8,902 คน นอกจากนี้ยังมีคนพิการที่ยังไม่ได้รับการบริการจากภาครัฐ เช่น ยังไม่ได้รับการจดทะเบียน ถูกทอดทิ้งและยังไม่ได้รับความช่วยเหลือใดๆ จำนวน 1,388 คน (ที่มา : สนง.พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดมหาสารคาม)

ด้านการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ (Occurrence of Natural Disasters)

จังหวัดมหาสารคาม เป็นจังหวัดที่นับว่าประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติอยู่หลายด้านและเป็นประจำทุกปี เช่น ภัยแล้ง อุทกภัย และวาตภัย โดยสถิติในปี 2554 ประสบปัญหาด้านภัยแล้ง จำนวน 167,495 ครัวเรือน ประสบปัญหาด้านอุทกภัย จำนวน 3,143 ครัวเรือน ประสบปัญหาด้านวาตภัย จำนวน 1,664 ครัวเรือน นอกจากนี้ยังได้รับความเดือดร้อนจากภัยอื่น ๆ เช่น ภัยจากฟ้าผ่า ภัยจากศัตรูพืช เป็นต้น

ด้านการเกิดและการป้องกันอาชญากรรม (Occurrence and Prevention of Crime)

ประชาชนในจังหวัดมหาสารคาม นับว่าได้รับการดูแลให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเป็นอย่างดี แต่ในปัจจุบันพบว่าบางพื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น บริเวณใกล้มหาวิทยาลัย โดยมีอัตราการขยายตัวของชุมชนเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มีปัจจัยที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมได้ง่าย เนื่องจากมี หอพัก ห้องเช่า ร้านค้า ร้านเกมส์ ร้านอินเทอร์เน็ต เป็นจำนวนมาก และนอกจากนี้พบว่า มีการจับกุมเกี่ยวกับคดียาเสพติด เกิดขึ้นในบางพื้นที่

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Natural Resource and Environment)

ทรัพยากรดิน ดินในจังหวัดมหาสารคาม สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. กลุ่มดินไร่ มีพื้นที่ครอบคลุมทางทิศตะวันตกของจังหวัด อยู่ในบางส่วนของอำเภอนาโพธิ์และอำเภอกุดข้าวปุ้น กลุ่มดินไร่ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณทิศตะวันตกของจังหวัด บริเวณอำเภอกุสุมาลย์ อำเภอบรบือ และอำเภอนาเชือก
2. กลุ่มดินนา มีพื้นที่ครอบคลุมทางทิศเหนือและทิศใต้ของจังหวัด แยกออกเป็นกลุ่มย่อยตามคุณสมบัติของดินได้ 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มดินนาทั่วไป ครอบคลุมพื้นที่อำเภอยางชุมน้อย อำเภอนาโพธิ์ อำเภอนาคู อำเภอยางชุมน้อย และบางส่วนของอำเภอมือ และ 2) กลุ่มดินนาดี อยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำชีทางทิศเหนือของจังหวัด ครอบคลุมพื้นที่ของอำเภอกุสุมาลย์และอำเภอกันทรวิชัย และบางส่วนของอำเภอนาโพธิ์
3. กลุ่มดินคละ ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณตอนกลางของจังหวัด แบ่งเป็น กลุ่มดินไร่ทั่วไปคละกับดินนาทั่วไป ครอบคลุมพื้นที่ อำเภอมือ อำเภอบรบือ อำเภอนาเชือก อำเภอนาคู และอำเภอยางชุมน้อย และกลุ่มดินไร่ทรายคละกับดินไร่ทั่วไป อยู่ในพื้นที่อำเภอมือ อำเภอกุดข้าวปุ้น และอำเภอนาโพธิ์

ปัญหาดินเค็ม พบว่ามีกระจายทั่วไปทางตอนกลางและตอนล่างของจังหวัด จำแนกตามระดับความเค็ม ดังนี้

- 1) ดินเค็มน้อย (Slightly Salt affected Areas) เป็นบริเวณที่พบคราบเกลือปริมาณน้อยกว่า 1% ของพื้นที่ มีอยู่ประมาณ 1 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 32 ของพื้นที่นาในจังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อำเภอยางชุมน้อย อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอบรบือ อำเภอนาเชือก อำเภอนาโพธิ์และอำเภอยางชุมน้อย ทั้งนี้พื้นที่ดินเค็มน้อยหากมีการใช้ประโยชน์อย่างไม่เหมาะสม เกลือจากน้ำใต้ดินมีโอกาสที่จะแพร่กระจายทำให้ดินแปรสภาพไปเป็นดินเค็มปานกลาง หรือ เป็นดินเค็มมาก
- 2) ดินเค็มปานกลาง (Moderately Salt affected Areas) คือพื้นที่บริเวณที่พบคราบเกลือกระจายตามผิวดินมีปริมาณ 1 - 10 % ของพื้นที่ มีปริมาณรองลงมาครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 1.7 แสนไร่ คิดเป็นร้อยละ 5 ของพื้นที่ จังหวัดอยู่ในที่ราบในเขตอำเภอยางชุมน้อย
- 3) ดินเค็มมาก (Highly Salt affected Areas) คือ บริเวณที่พบคราบเกลือตามผิวดินกระจายอยู่ทั่วไปมีปริมาณมากกว่า 10 % ของพื้นที่ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 1.7 แสนไร่ คิดเป็นร้อยละ 5 ของพื้นที่จังหวัดอยู่ในบริเวณอำเภอนาโพธิ์

ทรัพยากรป่าไม้ สภาพป่าไม้ของจังหวัดส่วนใหญ่เป็นป่าเต็งรัง อยู่ทางทิศใต้ของจังหวัด บริเวณอำเภอภูกระดึง อำเภอเบ็ญ้อย อำเภอนาเชือก อำเภอนาตุ้ม และอำเภอวาปีปทุม มีป่าสงวนแห่งชาติ 10 แห่ง วนอุทยาน 2 แห่ง คือ วนอุทยานโกสัมพดี และวนอุทยานชีหลง มีสวนรุกชาติ 2 แห่ง คือ สวนรุกชาติพุทธมณฑลและ สวนรุกชาติท่าสองคอน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า 1 แห่ง คือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดงพญาไฟ และเนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ป่าไม้น้อย จึงทำให้ระบบนิเวศไม่มีความอุดมสมบูรณ์และเป็นอุปสรรคไม่เอื้ออำนวยต่อการทำเกษตรกรรม นอกจากนี้ยังมีปัญหาการบุกรุกทำลายป่าไม้ซึ่งในระยะที่ผ่านมาพบว่ามีกรลักลอบตัดไม้อย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะไม้พยุง ไม้เต็งไม้รัง หรือไม้ใช้สอยเพื่อการก่อสร้างบ้านซึ่งมีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง

ทรัพยากรสัตว์ป่า จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ที่มีความสำคัญของการอนุรักษ์สัตว์ป่า ดังนี้

1. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดงพญาไฟ พบว่ามีสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 8 ชนิด นกมากกว่า 81 ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก (ครึ่งน้ำครึ่งบก) 6 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 10 ชนิด ผีเสื้อกลางคืน 33 ชนิด ปลาน้ำจืด 23 ชนิดและปูทูลกระหม่อม ซึ่งมีแห่งเดียวในโลกพบ 32,833 ตัว ซึ่งมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

2. วนอุทยานโกสัมพดี โดยมีลิงป่าจำนวนมากถึง 540 ตัว แบ่งออกเป็น 2 ผุ้ ทั้งนี้ยังไม่พบว่ามีปัญหาหรือภัยคุกคามผลกระทบต่อสัตว์ป่า แต่พบปัญหาฝูงลิงเข้าไปหาอาหารในชุมชน บ้านเรือน สร้างความเดือดร้อนแก่ชาวบ้าน เนื่องจากเขตวนอุทยานอยู่ติดกับชุมชน ทางอำเภอโกสุมพิสัยและวนอุทยาน จึงแก้ไขปัญหาโดยการจัดงานประเพณีบุญพาข้าวลิงเพื่อหารายได้เข้ากองทุนอาหารสำหรับลิงเหล่านั้น

ทรัพยากรน้ำ สภาพทั่วไปของกลุ่มน้ำในจังหวัด มีพื้นที่อยู่ในเขตลุ่มน้ำชี , มูล โดยมีแม่น้ำชีไหลผ่านตัวจังหวัด ความยาวรวมประมาณ 110 กม. และมีพื้นที่อยู่ในเขตลุ่มน้ำหรือลำน้ำสาขาจำนวนมาก เช่น ลำน้ำชีส่วนที่ 3 และ 4 ลำน้ำพองตอนล่าง ลำห้วยสายบาตร ลำปาวตอนล่าง ลำพังชู ลำพลับพลา ลำเตา ลำเสียวใหญ่ และลำน้ำมูลในบางส่วน โดยมีพื้นที่อยู่ในเขตลุ่มน้ำประมาณ 3,412,081 ไร่ จาก 14,797,551 ไร่ คิดเป็น 23 % ของพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมด

การจัดการคุณภาพน้ำ จังหวัดมหาสารคาม ได้มีการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำโดย สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 10 และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ซึ่งผลการตรวจวิเคราะห์สถานการณ์คุณภาพแหล่งน้ำในปี 2533 พบว่า คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์คุณภาพผิวดินระดับที่ 3 ซึ่งแม่น้ำชีถูกกำหนดให้เป็นแหล่งน้ำผิวดินระดับ 4 โดยมีสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำบริเวณแม่น้ำชีได้แก่ สถานีวัดวารินทราวาส ตำบลท่าตูม อำเภอเมืองมหาสารคาม , สถานีสะพานบ้านดินดำ ตำบลเกิ้ง อำเภอเมืองมหาสารคาม และสถานีสะพานบ้านคุ้มใต้ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย

การจัดการน้ำเสีย ส่วนใหญ่พบว่ามีแหล่งกำเนิดมาจากอาคารบ้านเรือน โรงเรียน โรงพยาบาล คลินิกเอกชน ร้านอาหาร ภัตตาคาร โรงแรม สถานีบริการน้ำมัน ตลาดสด โรงฆ่าสัตว์ เป็นต้น ปัจจุบัน มีเทศบาลเพียง 2 แห่ง ที่มีระบบบำบัดน้ำเสีย คือ เทศบาลตำบลหัวขวาง และเทศบาลเมืองมหาสารคาม อย่างไรก็ตามระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลเมืองมหาสารคาม สามารถรองรับน้ำเสียจากชุมชนได้เพียง 47.2 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 23.10 ของพื้นที่เทศบาล (ที่มา : สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมหาสารคาม)

การจัดการขยะมูลฝอย จังหวัดมหาสารคาม มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นวันละ 420 ตัน ในเขตเทศบาลเกิดขึ้นรวมวันละ 100 ตัน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 124 แห่ง เกิดขึ้นรวมวันละ 320 ตัน โดยจังหวัดมีอัตราการเกิดขยะมูลฝอย วันละ 0.99 กิโลกรัม/คน/วัน ในเขตเทศบาลเมืองมีปริมาณมากที่สุด คือ 43 ตัน/วัน ทั้งนี้ประสิทธิภาพในการเก็บขนขยะมูลฝอย พบว่า เทศบาลเมืองมหาสารคาม สามารถเก็บขนขยะมูลฝอยได้ 40 ตัน/วัน มีปริมาณขยะตกค้าง 3 ตัน/วัน ส่วนเทศบาลตำบล พบว่า เทศบาลตำบลแวงน่าง เทศบาลตำบลแกดำ เทศบาลตำบลเชียงยืน เทศบาลตำบลนาตุ้มและเทศบาลตำบลหนองแสง สามารถเก็บขนขยะมูลฝอยได้ร้อยละ 100 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (ที่มา : สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมหาสารคาม)

วิสัยทัศน์องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ

“พัฒนาการศึกษา ไร่นาปลอดสารพิษ เศรษฐกิจก้าวหน้า รักษาป่าและสิ่งแวดล้อม
น้อมนำอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สืบสานภูมิปัญญาชาวบ้าน”

1. พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริมการศึกษาให้ประชาชนทั้งในระบบนอกระบบและการเรียนรู้ตามอัธยาศัย
2. รณรงค์ให้ประชาชนเลิกใช้ปุ๋ยเคมี และงดใช้สารเคมีกำจัดแมลงและวัชพืช
3. ส่งเสริม สนับสนุนการประกอบอาชีพของประชาชนทุกหมู่บ้านเพื่อสร้างรายได้เสริม
4. ดูแลรักษาป่าไม้ กำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสียป้องกันมลพิษ
5. การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่
6. การพัฒนาศักยภาพของคนและชุมชนให้เข้มแข็งโดยมุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลาง
7. การพัฒนาบัวค้อให้น่าอยู่สร้างความเรียบร้อยปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจัดการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและสร้างความเป็นธรรมให้ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ
8. อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

นโยบายการพัฒนาท้องถิ่น ปี 2561 – 2564

แนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

ประกอบด้วย 6 แผนงาน ดังนี้

1. แผนงานพัฒนาเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม
1. ประชาชนร้อยละ 85 มีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้เสริม รายได้ไม่น้อยกว่า 20,000 บาท/ครอบครัว/ปี 2. ประชาชนร้อยละ 75 มีอาชีพเสริม มีรายได้หมุนเวียนและทำให้เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง	1. ประสานขอรับผลิตภัณฑ์จากโรงงานมาให้ประชาชนประกอบชิ้นส่วนหรือเย็บเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นหัตถกรรม 2. ส่งเสริมกลุ่มอาชีพผลิตสินค้า OTOP เพื่อให้มีคุณภาพและสามารถแข่งขันได้ 3. สร้างงานให้ชุมชนโดยให้ผู้แทนโรงงาน บริษัทอุตสาหกรรมมาลงทุนโดยจ้างงานในตำบลหมู่บ้านชุมชนเพื่อสร้างรายได้ให้ผู้ว่างงาน	1. โครงการอบรมผลิตชิ้นส่วนอะไหล่เครื่องจักรกล เพื่อให้สามารถประกอบชิ้นส่วนได้ 2. โครงการรับซื้อผลิตภัณฑ์จากกลุ่มอาชีพในตำบลส่งขายตามตลาดต่างจังหวัด 3. โครงการกองทุนกู้เงินหมุนเวียนในกลุ่มอาชีพดอกเบี๋ยต่ำ 4. โครงการแทรกแซงราคาผลผลิตทางการเกษตรเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร

2. แผนงานพัฒนาสังคม

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม
<p>1. ประชาชนร้อยละ 80 มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐาน</p> <p>2. ประชาชนร้อยละ 50 มีทัศนคติยึดค่านิยมแบบเดิมด้านความเชื่อด้านการรับประทานและด้านการรักความสนุก</p> <p>3. เยาวชนยังขาดความสนใจวัฒนธรรมประเพณี ขนบธรรมเนียมภูมิปัญญาท้องถิ่นและห่างไกลจากยาเสพติดอบายมุขทุกประเภท</p>	<p>1. ส่งเสริมอบรมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น</p> <p>2. ส่งเสริมแนะนำให้ลดละเลิกอบายมุขและการพนันทุกชนิด</p> <p>3. ส่งเสริมให้เกิดมีจิตสำนึกรักวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น</p>	<p>1. โครงการอบรมเสริมสร้างการออกกำลังกายให้มีสุขภาพดีขึ้น</p> <p>2. โครงการฝึกอบรมอาชีพเสริมด้านเกษตรกรรม หัตถกรรมและเทคโนโลยี</p> <p>3. โครงการฝึกอบรมการผลิตสินค้าหัตถกรรม</p> <p>4. โครงการอนุรักษ์วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและประเพณี</p> <p>5. โครงการแข่งขันกีฬาสามัคคีสี่วัยต้านภัยยาเสพติด</p>

3. แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม
<p>1. การคมนาคมระหว่างหมู่บ้านร้อยละ 20 ถนนชำรุดทรุดโทรมเป็นหลุมเป็นบ่อ การสัญจรไปมาไม่สะดวกและเป็นอันตราย</p> <p>2. การติดตั้งโคมไฟฟ้าสาธารณะหมู่บ้าน เพื่อให้ส่องสว่างและความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและทางราชการ</p> <p>3. ให้ประชาชนมีเอกสารสิทธิ์ในที่ทำกินมากกว่าร้อยละ 70</p>	<p>1. ก่อสร้างถนนลาดยางเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ</p> <p>2. สนับสนุนงบประมาณติดตั้งโคมไฟฟ้าสาธารณะทุกหมู่บ้าน</p> <p>3. ดำเนินการประสานงานกับที่ดินจังหวัดมาสำรวจและรังวัดเพื่อปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาล</p>	<p>1. โครงการก่อสร้างถนนลาดยางบ้านโคก หมู่ 3 – บ้านหนองบัว หมู่ 4 และบ้านหนองค้อ หมู่ 5</p> <p>2. โครงการติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านและองค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>3. โครงการออกเอกสารสิทธิ์ที่ดิน</p> <p>4. โครงการแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน</p>

4. แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม
<p>1. ประชาชนมีน้ำเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตร</p> <p>2. ประชาชนมีน้ำใช้ตลอดปีและสามารถปลูกพืชหลังฤดูเก็บเกี่ยวได้</p>	<p>1. ขยายเขตประปาหมู่บ้าน</p> <p>2. พัฒนาระบบประปาให้สะอาดสามารถใช้ดื่มได้</p> <p>3. เพิ่มพื้นที่การขุดขยายลำห้วยหนองสาธารณะ</p> <p>4. ซ่อมแซมถังเก็บน้ำฝน ผ. 33 บ่อโยกสาธารณะ</p>	<p>1. โครงการก่อสร้างหอประปาถังสูง</p> <p>2. โครงการขุดลอก ลำห้วยสระและหนองสาธารณะ</p> <p>3. โครงการขุดลอกลำห้วยและก่อสร้างฝาย</p> <p>4. โครงการขุดบ่อบาดาลขนาด 6 นิ้ว</p> <p>5. โครงการปรับปรุงถังเก็บน้ำฝนตุ่มน้ำและภาชนะเก็บน้ำฝนทุกชนิด</p>

5. แผนงานพัฒนาการเมืองและการบริหาร

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม
<p>1. ให้คณะผู้บริหาร สมาชิก อบต. พนักงานส่วนตำบล มีความรู้เข้าใจระเบียบ บทบาทตามอำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>2. มีการเก็บภาษีเพื่อให้ได้เกินกว่าร้อยละ 90 ทำให้มีรายได้มาพัฒนา อบต.</p> <p>3. ประสานงานกับหน่วยงานราชการเพื่อร่วมการพัฒนาในทุกด้าน</p> <p>4. จัดหาอุปกรณ์เครื่องมือสื่อสาร วิทยุสื่อสาร หอกระจายข่าว เพื่อแจ้งเหตุด่วนเหตุร้ายได้ทัน</p>	<p>1. จัดการฝึกอบรมทัศนศึกษาดูงานหน่วยงานมีธรรมาภิบาลและเป็นต้นแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>2. จัดการประชุมประชาคมตำบล หมู่บ้านเพื่อแจ้งรายละเอียดการเก็บภาษีให้ประชาชนเข้าใจ</p> <p>3. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสัมมนาในรูปแบบที่สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน</p> <p>4. ขอติดตั้งระบบหอกระจายข่าว หมู่บ้าน โดย อบต.เป็นแม่ข่าย ควบคุมการใช้เสียง</p>	<p>1. โครงการฝึกอบรมทัศนศึกษา ดูงาน เพื่อเพิ่มวิสัยทัศน์</p> <p>2. โครงการประชาคมตำบล หมู่บ้าน เพื่อรับฟังความคิดเห็นประชาชน</p> <p>3. โครงการแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินของ อบต.</p> <p>4. โครงการพัฒนาและแข่งขันกีฬา เชื่อมความสัมพันธ์</p> <p>5. โครงการติดตั้งหอกระจายข่าว ระบบที่ใช้วิทยุโทรศัพท์ที่สามารถควบคุมได้ทุกหมู่บ้านและอินเทอร์เน็ต เชื่อมตำบล หมู่บ้าน</p>

6. แผนงานพัฒนาการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม
<p>1. ทำให้ประชาชนร้อยละ 90 เกิดจิตสำนึกมีความรักป่าอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>2. ทำให้ประชาชนมีการตรวจเฝ้าระวังป่าโคกหินลาดและป่าสงวนแห่งชาติ</p>	<p>1. ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ป่าดูแลสิ่งแวดล้อม บำบัดน้ำเสีย ฟื้นฟูสภาพดิน ป่าและภูเขา</p> <p>2. ส่งเสริมการเฝ้าตรวจจัดเวรยามดูแลผู้ที่ลักลอบตัดไม้ทำลายป่าเผาป่าเพื่อทำไร่</p>	<p>1. โครงการปลูกต้นราชพฤกษ์ตามสองข้างถนนเฉลิมพระเกียรติและที่สาธารณะ เสื่อมโทรม ป่าชุมชนของหมู่บ้าน</p> <p>2. โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครดูแลเฝ้าตรวจรักษาป่า พร้อมทั้งมีการจับกุมและนำส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ</p>

แนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการส่งเสริมอาชีพตามความต้องการของประชาชน
2. เพื่อให้ประชาชนจัดตั้งกลุ่มอาชีพ เพื่อระดมทุนหารายได้เสริมให้แก่ครอบครัว
3. เพื่อลดหนี้สินของประชาชนและเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนสูงขึ้น
4. เพื่อให้มีการจัดการเชื่อมการพัฒนารายได้ส่งเสริมอาชีพและแหล่งท่องเที่ยว

เป้าหมายการพัฒนา

- เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกิดทักษะในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้ของกลุ่มบุคคลเพิ่มมากขึ้น
- เพื่อส่งเสริมอาชีพของกลุ่มระดับสินค้าชุมชน หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้มีชื่อเสียงเป็นการเพิ่มรายได้สูงขึ้น

แนวทางการดำเนินงาน

- จัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในการประกอบอาชีพเสริมรายได้แก่ประชาชน
- นำกลุ่มไปทัศนศึกษาดูงาน กลุ่มอาชีพที่ประสบความสำเร็จ

2. แผนงานด้านพัฒนาสังคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและสาธารณสุข
2. เพื่อให้ประชาชนและเยาวชนรุ่นหลังมีความเข้าใจประเพณี ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสืบสานให้คงอยู่ต่อไป
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
4. เพื่อส่งเสริมสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการกีฬาเยาวชนและแก้ไขปัญหาเสพติดที่แพร่ระบาดให้หมดสิ้นไป

เป้าหมายการพัฒนา

- แก้ไขปัญหาในเรื่องประชาชนยังสนใจสุขภาพตนเองน้อยเกินไป
- แก้ไขปัญหา ประชาชนชอบบอขายมุขและเล่นการพนันทุกประเภท
- แก้ไขปัญหาให้ประชาชนมีจิตสำนึกและให้ความร่วมมือกิจกรรมด้านศาสนาวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น

แนวทางการดำเนินงาน

1. ก่อสร้างสวนสุขภาพและสถานที่ออกกำลังกายลานกีฬาอเนกประสงค์ตำบล
2. อบรมประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์ รมรงค์ให้ประชาชนลดละเลิกอบายมุข
3. อบรมสัมมนาด้านสาธารณสุข การเดินแอโรบิก การร่ำมวยเงิน การเดินจ็อกกิ้ง รวมทั้งการเล่นกีฬาที่เหมาะสมกับวัยและสุขภาพ

3. แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปรับปรุง ซ่อมแซมสภาพถนนสะพานให้อยู่ในสภาพใช้งานได้
2. เพื่อปรับปรุง ติดตั้งโคมไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านครบทุกหมู่บ้าน
3. เพื่อปรับปรุงการวางท่อระบายน้ำ ขยายเขตประปาให้ใช้งานได้อยู่เสมอ
4. เพื่อแก้ไขปัญหาท่อระบายน้ำเสียของหมู่บ้านและก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย

เป้าหมายการพัฒนา

- เพื่อแก้ไขการคมนาคมถนนระหว่างหมู่บ้านยังไม่ได้มาตรฐาน บางหมู่บ้าน ฤดูฝนจะเดินทางสัญจรไปมาลำบากเป็นอันตรายแก่ประชาชน
- เพื่อให้ประชาชนมีไฟฟ้าส่องสว่างตามแนวทางแยกในหมู่บ้านลดอันตรายการขับขี่และเพิ่มความปลอดภัยในทรัพย์สินของประชาชนไม่ถูกโจรกรรม

แนวทางการดำเนินงาน

1. ก่อสร้างปรับปรุง ซ่อมแซมถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้านและตำบลใกล้เคียง
2. ดำเนินการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เป็นมาตรฐานเดียวกัน
3. ขยายเขตไฟฟ้าให้เพียงพอต่อประชาชนและติดตั้งโคมไฟฟ้าสาธารณะเพื่อให้ส่องสว่างทั่วถึงทุกบ้าน

4. แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ประชาชนมีน้ำอุปโภคบริโภคตลอดปีอย่างเพียงพอทั่วถึง
2. เพื่อให้ประชาชนมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์

เป้าหมายการพัฒนา

- เพื่อปรับปรุงแหล่งน้ำใช้การอุปโภค บริโภคและการเกษตรกรรม
- เพื่อพัฒนาชุดลอกแหล่งน้ำที่ตื้นเขิน กำจัดวัชพืชให้น้ำสะอาดดีขึ้น
- เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว พักผ่อนหย่อนใจมีกิจกรรมทางน้ำ

แนวทางกาดำเนินงาน

1. ชุดลอกลำห้วยเครื่องชุด หนองสาธารณะ ให้สามารถเก็บกักน้ำได้
2. ปรับปรุงซ่อมแซมฝายประชาอาสาให้ลดการไหลของน้ำข้างลง
3. ชุดสระในที่สาธารณะเพิ่มมากขึ้น เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง

5. แผนพัฒนาการเมืองการบริหาร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจเกิดทักษะในการปฏิบัติงาน
2. เพื่อให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวกรวดเร็วทันเวลาและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี
3. เพื่อเป็นการพัฒนาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มมากขึ้น
4. เพื่อให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกมีความตื่นตัวทางการเมืองให้ความสนใจต่อการเลือกตั้งเพื่อเป็นตัวแทนของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย
5. เพื่อให้เป็นการพัฒนาฝึกอบรมสัมมนา ผู้บริหาร สมาชิก อบต.และพนักงานส่วนตำบลปฏิบัติงานด้วยความชำนาญ ถูกต้องตามระเบียบ

เป้าหมายของการพัฒนา

- เพื่อให้คณะผู้บริหาร สมาชิก อบต. และพนักงานส่วนตำบล มีความรู้เข้าใจในกฎหมายระเบียบต่างๆ ดีขึ้น
- เพื่อให้การประสานงานระหว่างหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวกรวดเร็ว ทันเวลาและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี
- เพื่อเป็นการส่งเสริมเผยแพร่กิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนทราบถึงอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล หมู่บ้านและชุมชนต่างๆ
- เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างควมมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของ ผู้บริหาร สมาชิก อบต.และพนักงานส่วนตำบล

แนวทางการดำเนินงาน

- จัดฝึกอบรมสัมมนา ทัศนศึกษาดูงาน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและนำประสบการณ์ที่ได้รับมาพัฒนา อบต. ให้เจริญก้าวหน้า
- ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของ อบต. ดีขึ้น
- จัดทำเอกสาร แผ่นพับ เผยแพร่ภารกิจที่ได้ปฏิบัติงานให้ประชาชนทราบ
- จัดทำโครงการ อบต. สัญจรทุก 3 เดือน เพื่อพบประชาชนทุกหมู่บ้านรับฟังปัญหาและ

แนวทางตามข้อเสนอเพื่อนำมาแก้ไข

6. แผนงานพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ประชาชนตระหนักและเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าไม้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อให้ประชาชนเกิดความรักหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นให้คงอยู่
3. เพื่อป้องกันการตัดไม้ทำลายป่าบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติโคกหินลาด
4. เพื่อเป็นการรักษาสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศให้เกิดความสมดุล

เป้าหมายการพัฒนา

- เพื่อแก้ไขปัญหาลพิษ ทำลายสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น
- เพื่อป้องกันการตัดไม้ทำลายป่า บุกรุกที่สาธารณะและที่ป่าสงวนแห่งชาติ
- เพื่อกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลรวมทั้งหาที่ทิ้งให้ถูกสุขลักษณะ
- เพื่อบำบัดน้ำเสียจากหมู่บ้านและมีบ่อบำบัดน้ำเสีย

แนวทางการพัฒนา

1. จัดการฝึกอบรมให้ประชาชน เยาวชน นักเรียน นักศึกษามีจิตสำนึกในการรักษาธรรมชาติให้มีความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม
2. ปรับปรุงและหาที่ทิ้งขยะ มูลฝอยและสิ่งปฏิกูลให้เป็นไปตามหลักสุขาภิบาล
3. ก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย ติดตั้งบ่อดักไขมันตามข้อบัญญัติ จากบ้านเรือนของประชาชนที่ก่อสร้างใหม่
4. จัดโครงการณรงค์ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ลดมลพิษให้น้อยลง
5. โครงการปลูกต้นราชพฤกษ์เนื่องในวันครบรอบ เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ฯ โดยปลูกที่สองข้างถนนที่สาธารณะเสื่อมโทรมและตามที่เหมาะสม
6. โครงการปลูกต้นราชพฤกษ์ เติบโตองค์ราชัน
7. โครงการอาสาสมัครดูแลรักษาต้นไม้สองข้างถนนและในที่สาธารณะเพื่อให้มีผู้ดูแลรักษาและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชนในการสร้างจิตสำนึก
8. โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันไฟป่า เพื่อดูแลจัดเวรยามออกตรวจป่าสงวนแห่งชาติโคกหินลาดในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ
9. โครงการสร้างจิตสำนึกในระบบครอบครัว ไม่ตัดต้นไม้แต่ช่วยกันปลูกเพิ่มขึ้น
10. โครงการปลูกป่าไม้เฉลิมพระเกียรติ

ส่วนที่ 5

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

ส่วนที่ 5

ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น

1. ประเด็นหลักการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ ประเด็นหลักในการพัฒนาที่สำคัญมีอยู่ 4 ประเด็น

1. การพัฒนาจากปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. การพัฒนาจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่
3. การพัฒนาจากนโยบายของคณะรัฐมนตรี จังหวัด อำเภอและผู้บริหารท้องถิ่น
4. การพัฒนาจากศักยภาพของท้องถิ่นที่มีอยู่

สรุปประเด็นหลักการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ

1. การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน
2. การพัฒนาสังคม อบรมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นมีการออกกำลังกาย
3. ส่งเสริมให้เกิดจิตสำนึกรักวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน
4. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานก่อสร้างถนนปรับปรุงซ่อมแซมให้ใช้การได้สะดวก
5. การพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภคบริโภคเพื่อการเกษตรกรรม
6. การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร
7. การพัฒนาด้านการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542
8. การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
9. การพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการประชาชนทั้งในและนอกเวลาราชการ
10. การป้องกันและปราบปรามปัญหายาเสพติดและการรักษาความสงบเรียบร้อยปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่

2. แนวทางการพัฒนาในช่วงสี่ปี

2.1 ก่อสร้างปรับปรุงแก้ไขและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค เช่น ถนน ท่อระบายน้ำ ไฟฟ้า น้ำประปา และก่อสร้างสะพานข้ามห้วยเครื่องชุด

2.2 พัฒนาปรับปรุงระบบการออกกำลังกาย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ประชาชนได้ให้ความสำคัญในการรักษาสุขภาพและการออกกำลังกายเล่นกีฬาเต้นแอโรบิค

2.3 ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ของประชาชนให้ถาวรยั่งยืน

2.4 การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและการรักษาความสงบเรียบร้อยความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยการฝึกอบรมอาสาสมัครรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้านและตำบล

2.5 การช่วยเหลือทางโรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านสื่อการสอน อาหารกลางวัน นมโรงเรียน รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณจัดงานวันเด็กแห่งชาติและกิจกรรม

2.6 ส่งเสริมฝึกอบรมการพัฒนาจิตสำนึกให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

2.7 พัฒนาด้านบุคลากรเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการฝึกอบรมเพื่อให้เข้าใจระเบียบ กฎ ข้อบังคับ ในการจัดซื้อจัดจ้างโดยเป็นตัวแทนเพื่อสร้างความเข้าใจกับประชาชน

2.8 การพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้อุปกรณ์ ยานพาหนะและสถานที่ปฏิบัติงานให้สามารถใช้งานได้อย่างเสมอเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและเป็นที่ยอมรับของประชาชน

2.9 การพัฒนาด้านสื่อสารคอมพิวเตอร์โดยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เข้ามาขอใช้อินเทอร์เน็ตตำบลหรือให้กลุ่มอาชีพได้มีการประกาศขายสินค้าของกลุ่มโดยผ่าน E-Commerce และเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนทุกหมู่บ้าน

2.10 การพัฒนาปรับปรุงการศึกษาเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่กับเทคโนโลยี

ส่วนที่ 5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น

ลำดับที่	ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	โครงการ
1	ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	1.1 ปรับปรุงซ่อมแซมสภาพถนน สะพาน ทางเท้าและท่อระบายน้ำ 1.2 ติดตั้งโคมไฟฟ้าและขยายเขตไฟฟ้า	1.1.1 ก่อสร้างถนนลาดยางและถนน คสล. 1.1.2 ก่อสร้างถนนลงหินลูกรังและวางท่อระบายน้ำ 1.1.3 ก่อสร้างท่อระบายน้ำเสียและบ่อบำบัดน้ำเสีย 1.1.4 ติดตั้งโคมไฟฟ้าสาธารณะในหมู่บ้าน 1.1.5 ขยายเขตไฟฟ้าให้เพียงพอและไฟฟ้าสำหรับเกษตรกรรม
2	ด้านพัฒนาสังคม	2.1 ส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ ของประชาชน	2.1.1 อบรมและสนับสนุนการบริการด้านสาธารณสุข 2.1.2 รณรงค์ให้ประชาชนลด ละเลิกอบายมุข 2.1.3 ก่อสร้างสวนสุขภาพใช้ออกกำลังกายและสวนหย่อมเป็นที่ พักผ่อน
3	ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ	3.1 พัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้ประชาชน	3.1.1 ฝึกอบรมอาชีพให้แก่ประชาชนและผู้พิการ 3.1.2 จัดหาอาชีพเสริมให้แก่ผู้มีรายได้น้อยและผู้พิการ ผู้สูงอายุ 3.1.3 ก่อสร้างศูนย์ฝึกอาชีพประชาชน 3.1.4 จัดทัศนศึกษา ดูงาน อบต.ที่ประสบความสำเร็จ 3.1.5 ปรับปรุงและพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน

ลำดับที่	ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	โครงการ
4	ด้านพัฒนาการศึกษา	<p>4.1 เพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน</p> <p>4.2 สนับสนุนงบประมาณ เพื่อจัดการศึกษาในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล</p>	<p>4.1.1 โครงการก่อสร้างห้องสมุดประจำตำบล</p> <p>4.1.2 โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อประชาชน</p> <p>4.1.3 อบรมเยาวชนให้เกิดจิตสำนึกรักประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>4.2.1 สนับสนุนงบประมาณให้ประชาชนผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ ศึกษาที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบล</p> <p>4.2.2 อบรมส่งเสริมอาชีพให้เยาวชนมีอาชีพเสริมรายได้ เพื่อใช้เป็นทุนการศึกษาต่อ</p> <p>4.2.3 จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตามอัยาศัยแบบครบวงจร</p>
5	ด้านการเมืองการบริหาร การบริหารการจัดการ	<p>5.1 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานของ อบต. ให้ประชาชน</p> <p>5.2 จัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ</p>	<p>5.1.1 จัดทำเอกสาร ข้อมูลเผยแพร่สถานีวิทยุและสื่อมวลชนอื่นๆ</p> <p>5.1.2 ฝึกอบรม สัมมนาผู้บริหาร สมาชิก อบต. และพนักงานส่วนตำบลให้เข้าใจระเบียบดีขึ้น</p> <p>5.2.1 จัดซื้ออุปกรณ์สื่อสารติดตั้งอินเทอร์เน็ตตำบล</p> <p>5.2.2 จัดการติดตั้งหอกระจายข่าวหมู่บ้านโดยให้ อบต. เป็นแม่ข่ายสามารถควบคุมได้ทั้งตำบล</p>

ลำดับ ที่	ยุทธศาสตร์การ พัฒนา	แนวทางการพัฒนา	โครงการ
6	ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	6.1 สร้างจิตสำนึกและตระหนักใน การดูแลรักษา ป่าไม้ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม 6.2 จัดการระบบบำบัดน้ำเสีย 6.3 ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	6.1.1 รณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้าง จิตสำนึกให้เยาวชนดูแลรักษาป่า อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6.1.2 ฝึกอบรมอาสาสมัครดูแลรักษาป่าโคก หินลาด 6.1.3 ฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันระวางไฟ ป่า 6.2.1 ก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัด น้ำเสีย กักตักไขมัน 6.3.1 หาที่ทิ้งขยะโดยขอใช้ร่วมกับเทศบาล เมือง 6.3.2 จัดตั้งถังขยะในหมู่บ้าน โรงเรียน สถานีนามัย และวัด 6.3.3 จัดซื้อรถขยะ และถังขยะภายในพื้นที่ อบต.